

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
AUTONOMOUS UNIVERSITY OF ZACATECAS (MEXICO)
INSTYTUT PEDAGOGIKI, KUJAWSKA SZKOŁA WYŻSZA WE WŁOCŁAWKU
(POLSKA)
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION (EIDV) (SLOVAKIA)
SPOŁECZNYCH I HUMANISTYCZNYCH AKADEMIA KUJAWSKO-POMORSKA W BYDGOSZCZY
(POLSKA)
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

VI Міжнародної конференції

16 листопада 2023 року

***м. Київ
КНУБА***

УДК 37.09
ББК 74(4Укр)

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету будівництва і архітектури
(протокол № 16 від 22 грудня 2023 р.)*

Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали VI Міжнародної конференції (16 листопада 2023 року). – Київ: ЦП «Компринт», 2024. – 562 с.

ISBN 978-617-8171-03-2

У матеріалах VI Міжнародної конференції «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» висвітлюються актуальні питання професійної (професійно-технічної) освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід; психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу: сучасні виклики; сучасні проблеми викладання інженерно-технічних та гуманітарних дисциплін.

Матеріали конференції розраховані на науково-педагогічних, наукових працівників у галузі педагогіки, психології, соціології, викладачів, аспірантів, студентів, а також на соціальних педагогів, соціологів, практичних психологів і соціальних працівників.

УДК 37.09
ББК 74(4Укр)

За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність їх автори.

ISBN 978-617-8171-03-2

© КНУБА, 2024

4. Благій О. Лисакова Н. Роль соціальних мереж у професійному розвитку та працевлаштуванні фахівця з фітнесу. Головна сторінка DSpace. URL: <https://reposit.uni-sport.edu.ua/handle/787878787/3579> (дата звернення: 11.11.2023).

5. Кучер О. В. «Вплив соціальних мереж на формування особистості підлітків». *Освітній проект «На Урок» для вчителів*. URL: <https://naurok.com.ua/vpliv-socialnih-merezh-na-formuvannya-osobistosti-pidlitkiv-165291.html> (дата звернення: 11.11.2023).

6. Швець Н. А. Інтернет залежність та її вплив на виховання підлітків – PSYH.KIEV.UA -- Вісник психології і соціальної педагогіки. *PSYH.KIEV.UA - Вісник психології і соціальної педагогіки*. URL: https://www.psyh.kiev.ua/Швець_Н.А._Інтернет_залежність_та_її_вплив_на_виховання_підлітків (дата звернення: 11.11.2023).

УДК 37.01:378

*Красильник Юрій Семенович,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри професійної освіти
Київського національного університету будівництва і архітектури;
Джус Максим Сергійович,
здобувач вищої освіти академічної групи ПНК-21
Київського національного університету будівництва і архітектури*

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Актуальність теми. Європейський досвід у сфері професійної орієнтації здобувачів професійної освіти демонструє важливість комплексного підходу до кар'єрного розвитку. У працях таких науковців як В. Байдулін, Н. Ваніна, І. Гриценко, Д. Закатнов, О. Локшина, Ю. Могильна, В. Орлов, Н. Остапчук, Н. Пазюра, Г. Романова та ін. розглянуто актуальні

питання, пов'язані безпосередньо зі змістом поняття «професійної освіти», обґрунтуванням теоретичного й методичного забезпечення професійного становлення, кар'єрного зростання учнівської молоді з урахуванням соціально-економічних трансформацій і потреб українського суспільства. Також варто зазначити, що в ряді робіт аналізується європейський досвід професійної орієнтації здобувачів у таких країнах як Польща, Чехія, Німеччина тощо. Розробки науковців дають можливість створювати моделі профорієнтації, які сприяють успішному визначенню освітнього та професійного шляху молоді. Окрім аналізу європейського досвіду, у наукових працях зіставляються характерні європейські практики з сучасним станом ринку праці України, де нагальною є потреба у реформуванні системи профорієнтації. В результаті аналізу наукових праць нами встановлено, що досвід розвинених країн у питаннях професійної орієнтації демонструє економічне зростання шляхом реалізації людського потенціалу. Саме якісна освіта, низький рівень безробіття та високий рівень життя населення демонструють ефективність результату профорієнтаційної роботи.

Об'єктом дослідження є європейські практики професійної орієнтації здобувачів освіти. Предметна сфера дослідження охоплює різноманітні інструменти та методи, пов'язані з організацією та реалізацією професійної орієнтації в системі професійної освіти у європейських країнах. Метою дослідження є аналіз сучасних тенденцій професійної орієнтації здобувачів професійної освіти задля вдосконалення сучасних підходів до навчання та кар'єрного розвитку.

Обговорення результатів дослідження. Під професійною орієнтацією науковці розуміють процес допомоги у питаннях вибору освіти, навчання чи професійного спрямування. Даний процес може охоплювати широкий спектр різних функцій. Наприклад, кар'єрне консультування, оцінка рівня компетентностей, інформування стосовно стану ринку праці, а також надання підтримки під час процесу прийняття рішень щодо подальшого професійного розвитку. Професійна орієнтація також означається як комплексно-

структурована, науково-обґрунтована система форм, методів та засобів впливу на особу з метою оптимізації її професійного самовизначення на основі врахування особистісних характеристик та потреб ринку праці. Якщо говорити саме про мету професійної орієнтації, то це фасилітація особистісного процесу осмислення, вибору та планування кар'єрного шляху з паралельним забезпеченням відповідності між особистими навичками, інтересами, цінностями та очікуваннями індивідуума на ринку праці [5].

У цьому контексті, на нашу думку, європейський досвід професійної орієнтації здобувачів професійної освіти має велике значення з декількох ключових причин. Зокрема, глобалізація ринку праці: у сучасному світі, де інформаційні, економічні та технологічні трансформації стають нормою, актуальність дослідження європейського досвіду професійної орієнтації здобувачів професійної освіти підкреслюється необхідністю врахування глобальних тенденцій; потреба у професіоналах: ринок праці вимагає висококваліфікованих та адаптованих працівників, які можуть впоратися зі зростаючим рівнем технологічної складності та конкуренції, а професійна орієнтація визначає, як ефективно здобувачі професійної освіти можуть інтегруватися у високотехнологічне та змінюване середовище праці; важливість розвитку гнучких навичок: з розвитком нових технологій і трансформацією ринку праці професійна орієнтація має забезпечити здобувачам освіти розуміння ринкових потреб та розвивати навички, які забезпечать їхню успішність в різних галузях; сприяння прозорості інформації про ринок праці: знання про європейський досвід професійної орієнтації сприяють прозорості та доступності інформації для здобувачів професійної освіти про ринок праці, відповідні його вимоги та перспективи розвитку; розвиток гуманітарного підходу до освіти: дослідження європейського досвіду дозволяє взяти до уваги зростання усвідомлення важливості гуманітарних аспектів професійної освіти, таких як особистісний розвиток, міжособистісна взаємодія та етичність. Таким чином, аналіз європейського досвіду професійної орієнтації стає важливим для формування ефективних стратегій

підготовки майбутніх професіоналів до викликів ринку праці та створення збалансованих та сучасних систем професійної орієнтації.

Нами встановлено, що зарубіжна практика кар'єрного консультування включає різні види інтервенцій у межах супроводу і розвитку кар'єри на індивідуальному рівні; методи особистісно-орієнтованої практики, технології коучингу в супроводі та розвитку кар'єри; моделі і підходи, що визначають відповідні види інтервенцій (індивідуальні, дистанційні та ін.); інструменти та техніки для визначення індивідуальних потреб особистості; законодавчі та організаційні вимоги конфіденційності та захисту інформації; стратегії, що забезпечують відповідальну участь особистості в процесі проектування, і розвитку кар'єри, управління цими процесами; техніки підтримки в здійсненні кар'єрних планів; оцінка ефективності інтервенцій, здійснюваних у межах супроводу і розвитку кар'єри (критерії та показники ефективності); інтерактивні методи групової роботи, інтенсифікують процес навчання в цілому; стратегії управління груповою динамікою і груповою взаємодією [6, с. 160–161].

Зокрема, процес професійної орієнтації здобувачів професійної освіти у Польщі відбувається за двома основними напрямками:

Професійне консультування для здобувачів професійної освіти. Відбувається з залученням Міністерства національної освіти.

Професійне консультування безробітних здобувачів освіти. Така консультація належить до компетенції Загальнодержавної установи праці, що, в свою чергу, підпорядковується Міністерству праці та соціальної політики Польщі.

Реформа освіти у Польщі у 2019 році також передбачала, що у всіх закладах освіти буде наявний консультант з профорієнтації, що буде допомагати майбутнім фахівцям робити свій вибір [1].

В Чеській Республіці розроблена впливова система професійної орієнтації, що націлена на підтримку освітнього та кар'єрного розвитку здобувачів освіти. Відповідальність за керівництво та консультації належить

Міністерству освіти, молоді та спорту (MŠMT), тоді як консультації для дорослих, в рамках політики ринку праці, здійснюються Міністерством праці та соціальних справ (MPSV). Окрім цього, варто також зазначити, що Національний інститут освіти (NÚV) є ключовим гравцем на національному рівні, який зосереджується на дослідженнях, методології та поширенні інформації, пов'язаної з кар'єрним консультуванням, та підтримує викладання навчальних дисциплін, зорієнтованих на проблематику ринку праці. На території Чеської республіки нині існує приблизно 80 педагогічно-психологічних консультаційних центрів та близько 120 центрів спеціальної педагогіки на регіональному/місцевому рівнях, які пропонують кар'єрні послуги, які базуються на педагогічно-психологічному діагнозі здібностей, особистих якостей, інтересів та інших особистих характеристик здобувачів освіти [1].

Німецький досвід профорієнтації бере свій початок ще з загальноосвітньої школи. Тут учні мають професійну орієнтацію окремою чи інтегрованою навчальною дисципліною, що вимагає як теоретичну, так і практичну підготовку. Здобувачі освіти протягом трьох років навчання у старших класах повинні пройти практичну частину на робочому місці у відповідності з обраною професією чи, наприклад, у спеціалізованому професійно-технічному училищі. Представники влади та соціальні партнери також зацікавлені у поширенні інтересу до професійної освіти, тому активно сприяють розвитку цієї галузі. До таких соціальних представників можна віднести роботодавців, представників Торгово-промислової палати, Палати ремесл тощо [2].

На наш погляд, гарним прикладом для наслідування діяльності з кар'єрного консультування і супроводу може бути Інститут розвитку кар'єри (Career Development Institute – CDI) – найбільша у Великобританії асоціація, що об'єднує професіоналів у сфері консультування з питань супроводу та розвитку кар'єри, а також близько 4.000 представників різноманітних громадських, приватних і волонтерських організацій. Заклади вищої освіти

Великобританії, реалізують магістерські програми підготовки фахівців із супроводу та розвитку кар'єри в тісно взаємодіють з модераторами Інституту розвитку кар'єри [6, с. 159–160].

Можемо зробити висновок, що європейський досвід професійної орієнтації здобувачів професійної освіти здебільшого базується на створенні спеціальних організаційних структур та широкої мережі профорієнтаційних служб з належним забезпеченням. Процес профорієнтації здійснюється на основі системного підходу, який включає в себе одночасно профорієнтування та працевлаштування. Важливою складовою даної системи є освіта, яка безпосередньо пов'язана з кожним етапом профорієнтаційної діяльності.

Список використаних джерел

1. Ленько В. С. Європейський досвід організації професійної орієнтації. *Матеріали X Регіональної науково-практичної інтернет-конференції молодих вчених та студентів* (8 листопада 2019 року). Тернопіль: ТНТУ, 2019. С. 36–38.

2. Локшина О. І., Пазюра Н. В., Романова Г. М. Сучасні моделі професійної освіти і навчання в країнах Європейського Союзу: порівняльний досвід: монографія / В. О. Радкевич, Л. П. Пуховська, О. В. Бородієнко, О. П. Радкевич, Н. В. Базелюк, Н. М. Корчинська, С. О. Леу, В. В. Артемчук; за заг. ред. В. О. Радкевич. Київ: ІІТО НАПН України, 2018. 223 с.

3. Мирольська Н. Є., Мешко Г. М. Професійна орієнтація старшокласників: теорія і практика: науково-методичний посібник [для вчителів] / За ред. О. В. Мельника. Київ: «Четверта хвиля», 2009. № 1. 230 с.

4. Могильна Ю. І. Європейський досвід професійної орієнтації учнівської молоді. *Український педагогічний журнал*. 2021. №4. С. 88–95

5. Швець Н. Г., Третьякова Т. Д. Теорія і практика професійної орієнтації: навч. посіб. уклад. Київ: ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. 272 с.

6. Система консультування з професійної кар'єри учнів професійно-технічних навчальних закладів: монографія [Алексєєва С. В., Величко Н. О.,

Єршова Л. М., Закатнов Д. О., Кузьмінська Л. Д., Лозовецька В. Т., Орлов В. Ф.]; за редак. Д. О. Закатнова. Житомир: «Полісся», 2019. 219 с.

УДК 37.01:378

Красильник Юрій Семенович,

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри професійної освіти

Київського національного університету будівництва і архітектури;

Кохан Вікторія Русланівна,

здобувачка вищої освіти академічної групи ПНК-21

Київського національного університету будівництва і архітектури

ПСИХОЛОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОФЕСІЙНОГО ВІДБОРУ

Актуальність теми. У глобальному суспільстві, де конкуренція на вакансії та темпи змін безперервно зростають, психологічні технології залишаються важливим елементом у вдосконаленні професійного відбору. Їх особливість полягає не лише у здатності оцінювати професійні компетентності кандидатів, але й у глибокому проникненні в їхню особистість, що робить процес відбору неупередженим. *Об'єктом дослідження* є технології професійного відбору персоналу. *Предмет дослідження* – комплекс взаємопов'язаних і взаємообумовлених методів, методик та процедур професійного відбору персоналу. *Метою дослідження* є вивчення, аналіз та оцінка психологічних технологій, які використовуються у процесі професійного відбору персоналу.

Обговорення результатів дослідження. Професійний відбір – це етап, під час якого аналізуються кандидати на вакансії для визначення їхньої відповідності критеріям, установленим роботодавцем. Це ключовий етап у процесі підбору персоналу, що дозволяє відібрати кандидатів, які будуть ефективно виконувати свої обов'язки [1].

Психологічні технології в професійному відборі являють собою комплекс методів, спрямованих на оцінку психологічних характеристик

<i>Корчова Галина Леонідівна, Почка Костянтин Іванович</i>	
PERSONALIZED LEARNING AS A SCIENTIFIC AND METHODOLOGICAL PROBLEM IN VOCATIONAL EDUCATION	179
<i>Корчова Галина Леонідівна, Чулінда Людмила Іванівна</i>	
BASIC PRINCIPLES OF PERSONALIZED LEARNING IN VOCATIONAL EDUCATION AND TRAINING	186
<i>Коханець Анна Сергіївна, Телебенєва Єва Олександрівна</i>	
ОСОБЛИВОСТІ УСПІШНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ФАХІВЦІВ ГАЛУЗІ РЕПУТАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	190
<i>Красильник Юрій Семенович Бондарук Богдан Юрійович</i>	
ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА(БУДІВНИЦТВО ТА ЗВАРЮВАННЯ)».....	195
<i>Красильник Юрій Семенович, Бородін Андрій Олексійович,</i>	
ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ВПЛИВУ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА ВИБІР ПРОФЕСІЇ	201
<i>Красильник Юрій Семенович, Джуєс Максим Сергійович</i>	
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ	204
<i>Красильник Юрій Семенович Кохан Вікторія Русланівна</i>	
ПСИХОЛОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОФЕСІЙНОГО ВІДБОРУ	210
<i>Красильник Юрій Семенович, Луценко Олександр Петрович</i>	
ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОФЕСІЙНОГО ВІДБОРУ	215
<i>Красильник Юрій Семенович, Науменко Сергій Васильович</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА (БУДІВНИЦТВО ТА ЗВАРЮВАННЯ)» В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	221
<i>Красильник Юрій Семенович, Неженець Дарія Ігорівна</i>	
ПЕДАГОГІКА ТАНЦЮ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ	229

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів

VI Міжнародної конференції

(Київ, 16 листопада 2023 року)

Підписано до друку 04.01.2024 р.

Видавець ФОП Ямчинський О.В.

03150, Київ, вул. Васильківська, 32

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єкта видавничої справи ДК № 6554 від 26.12.2018 р.

Формат 60×84/16. Наклад 100 пр. Ум. друк. арк. 36,8. Зам. № 05-8.

Виготовлювач ТОВ «ЦП «КОМПРИНТ»

03150, Київ, вул. Васильківська, 32

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єкта видавничої справи ДК № 4131 від 04.08.2011 р.